

Hjemmehjælpens forhold er jo særlige på grund af trange pladsforhold og mangelen på tekniske hjælpemidler.

Arbejdstilsynet modtager hundreder af anmeldelser om året om arbejdsbetingede lidelser. Hertil kommer arbejdsulykkerne, hvor vi også taler om flere hundrede. Jeg kan sige, at der fra 1989 til 1991 i alt var tale om 3.780 anmeldelser af arbejdsulykker i hjemmeplejehjen. Det siger sig selv, at disse arbejdspladser bør og skal følges.

Selvfølger skal der tages specielle hensyn til beboerne. Ved tilsyn på plejehjemsområdet har dette hensyn særlig vægt, fordi det drejer sig om ældre mennesker og om handicappede.

Jeg ved, at Arbejdstilsynet faktisk er meget opmærksom på disse forhold. Arbejdstilsynet har udsendt en cirkulæreskrivelse, som angiver særlige retningslinjer for besøg i hjem ved hjemmeplejebesøg.

I praksis foregår det på den måde, at Arbejdstilsynet retter henvendelse til kommunen, når der påtænkes tilsynsbesøg i et privat hjem, og tilsynsbesøget aflægges naturligvis også sammen med en repræsentant for kommunen. Det vil sige, at Arbejdstilsynet er særdeles opmærksom på, at der skal tages specielle hensyn ved tilsynsbesøg i private hjem.

Jeg ser derfor ikke nogen grund til, at adgangen nu skal begrænses, men naturligvis skal den administreres med respekt og med konduite.

Det samme gælder for beslutningsforslaget anden del, der handler om at begrænse Arbejdstilsynets beføjelser ved arbejde, som udføres af en privatperson i dennes private bolig. Disse regler har eksisteret i mere end 40 år, og der har faktisk ikke været nævneværdige problemer i forbindelse med administrationen af dem.

Det handler om, at risikoen for sygdom og ulykke ved et arbejde jo ikke afhænger af, om den, der udfører det, er i et ansættelsesforhold eller ej. Risikoen for f.eks. nedstyrtning er således ikke mindre for en privat husejer eller en arbejdsgiver, end den er for en tømrersvend, ligesom sygdomsrisikoen ved asbestarbejde eller arbejde med opløsningsmidler ikke afhænger af den beskæftigedes ansættelsesforhold.

Hvad angår det arbejde, der kan karakteriseres som husstandsarbejde, har Arbejdstilsynets direkte tilsynsvirksomhed gennem årene været meget begrænset. Og det skal den også være. Arbejdstilsynet skal selvfølgelig ikke rende os alle sammen på dørene i tide og utide. Men de skal have mulighed for bl.a. at føre lovpligtigt

tilsyn med elevatorer og trykbeholdere. Herudover foretages der tilsynsbesøg ved modtagelse af klager over f.eks. højtryksspuling af asbestholdigt tag, ligesom der er blevet grebet ind over for konstaterede åbenlyst farlige situationer.

Men der har aldrig været – og bliver det heller ikke – etableret et systematisk tilsyn på dette område.

Det foreliggende forslag synes kun at vedrøre Arbejdstilsynets tilsyn på arbejdsstedet, men det er ikke klart, om man vil fritage alt husstandsarbejde fra tilsyn, eller om det tilsigtes, at Arbejdstilsynet fortsat vil kunne foretage tilsyn, men alene på baggrund af henvendelser, klager og ulykker.

Er det første tilfældet, altså at alt husstandsarbejde er fritaget for tilsyn, vil det i praksis give problemer for tilsynsarbejdet. Ofte vil det ikke på forhånd være muligt at afgøre, om den, der udfører arbejdet, er medlem af husstanden, om der er tale om en nabo, slægtning eller bekendt, der hjælper til, eller om der er tale om en håndværker. Det må derfor forudses, at Arbejdstilsynet i en række tilfælde vil være helt afskåret fra at gribe ind over for en overhængende sygdoms- og ulykkesrisiko, fordi den pågældende, der udfører arbejdet, oplyser, at han eller hun tilhører husstanden og det ikke vil kunne verificeres på stedet.

Arbejdstilsynet vil i disse tilfælde heller ikke kunne gribe ind over for f.eks. asbestarbejde eller arbejde med maskiner, der ikke er sikkerhedsmæssigt forsvarlige, ligesom tilsynet med elevatorer og trykbeholdere i eller ved private boliger må antages at falde væk.

Dertil kommer en række afgrænsningstilfælde i forhold til erhverv, der ofte udføres i direkte tilknytning til boligen, f.eks. landbrug, dambrug, virksomhed som læge, tandlæge, revisor, damefrisør m.v.

Er det andet tilfældet, altså at Arbejdstilsynet vil kunne reagere på henvendelser, vil der heller ikke kunne gribes ind over for husstandsarbejde, f.eks. farlige situationer, der tilfældigt observeres, idet en indgriben vil kræve en forudgående klage eller henvendelse. Dette vil også gælde ved f.eks. højtryksspuling af asbestholdigt tag, der udføres som husstandsarbejde. Tilsynet med elevatorer og trykbeholdere i eller ved private boliger må også i dette tilfælde antages at falde væk.

Og hvad så med de materielle regler? Er de noget værd, når man ikke kan kontrollere, at de